

16 ta' Marzu, 1957

Imħallef:—

Onor. Dr. W. Harding, K.M., B.Litt., LL.D.

Il-Pulizija *versus* Carmelo Fenech

**Traffku — “Tractor” — Liċenza — Assikurazzjoni —
Riskji tat-Terzi Persuni — Sospensjoni tal-Liċenza
tas-Sewqan — “Special Reasons” — Art. 3 tal-Kap. 165 —
Reg. 18 u 19 tal-Motor Cars Regulations, 1948**

“Tractor” li jservi għall-użi agrikoli jaqa' taħt ir-Regolamenti dwar il-vejikoli tal-mutur; u għalhekk għandu jkun reġistrat bħal vejikoli oħra tal-mutur, avvolja mhux destinat biex jintuża fit-trieqat, fejn suppost li jitransita biss sakemm jasal għall-għalqa. B'daqshekk jibqa' l-istess l-obligu tar-reġistrazzjoni. Kif lanqas ma jeskludi t-“tractor” mill-kwalità ta' vejikolu tal-mutur taħt dawk ir-regolamenti l-fatt li t-“tractor” jivviluppa “speed” iżgħir.

It-"tractor" irid ikun ukoll liċenzjat mill-Pulizija, għalkemm huwa niż għall-agrikoltura. Jekk jgħaddi mit-trieq għandu bżonn tal-liċenza, avvolja dak l-użo huwa inċidentali.

If-"tractor" għandu wkoll ikun assikurat għar-riskji tat-terzi persuni; għax it-tranzizzjoni tiegħu fi trieq publika ma jaqgħax taħt sewqan fil-kors tal-operazzjonijiet agrikoli interni tal-għalqa.

Kwenu għall-iskwalifika ta' min isuaq "tractor" fi trieq publika mingħajr ma dan ikun liċenzjat u assikurat għat-"third party risks", il-fatt li għal certu żmien kien hemm rilassazzjoni fl-applikazzjoni tal-liġijiet dwar it-"tractors" mill-parti tal-awtoritajiet, fl-intendiment kapibbli li tigi ajjutata l-agrikoltura, rilassazzjoni li setgħet forsi tiżvija lill-utenti tagħhom, jista' jikkostitwixxi "special reason" biex il-Qorti timmitiga l-perijodu tal-iskwalifika milli wiehed ikollu jew jattjeni liċenzi tas-sewqan.

Il-Qorti; — Rat iċ-ċittazzjoni kontra Carmelo Fenech quddiem il-Qorti Kriminali tal-Maġistrati ta' Malta talli fit-18 ta' Ottubru 1956, f'xi s-7.15 a.m., saq "tractor" minn St. Anthony Street, Lija (1) mingħajr ma kien reġistrat, (2) u liċenzjat mill-Pulizija, (3) u mingħajr ma kien kopert minn polza tas-sigurtà jew garanzija dwar riskji ta' terzi persuni skond id-dispożizzjonijiet tal-Ordinanza nru. 36/1939; barra minn dan, saq l-istess vettura (4) mingħajr liċenza tas-sewqan mill-Pulizija, (5) naqas li jieħu l-prekawzjonijiet meħtieġa f'kantuniera, (6) u minhabba f'nuqqas ta' għaqal u ta' hila, traskuraġni, u għax ma osservax ir-regolamenti, habat ma' car numru 16908 u għamlilha hsara għad-dannu ta' Frank Borg;

Rat it-talba tal-Prosekuzzjoni li jiġi skwalifikat milli jkollu jew jieħu ebda liċenza tas-sewqan għall-perijodu ta' tnaix il-xahar jew aktar skond l-art. 3(2) tal-Ordinanza 36/1939;

Rat is-sentenza ta' dik il-Qorti tat-18 ta' Dicembru 1956, li biha sabet lill-imsemmi Carmelo Fenech hati skond

l-ewwel erba' imputazzjonijiet, u mhux hati tal-hames imputazzjoni, u kkundannat lill-istess Carmelo Fenech ghal 5s. ammenda fuq l-ewwel imputazzjoni, 5s. ammenda fuq it-tieni imputazzjoni, £5 multa fuq it-tielet imputazzjoni u ordnat li jiġi skwalifikat milli jkollu jew jiehu liċenza tas-sewqan għall-perijodu ta' tnaax il-xahar, u għall-multa ta' £2. 10. 0 fuq ir-raba' imputazzjoni, illiberata mill-hames imputazzjoni, u ddikjarat il-proċediment eżawrit fuq is-sitt imputazzjoni stante rinunzja;

Rat ir-rikors li bih l-imputat appella, u talab li tigi revokata l-parti kundannatorja tas-sentenza fuq imsemmija, billi jiġi liberat mill-imputazzjonijiet li tagħhom ġie misjub hati;

Trattat l-appell;

Ikkunsidrat;

Lill-appellant ġew addebitati sitt imputazzjonijiet:— (1) Sewqan ta' "tractor" bla ma dan kien registrat; (2) u bla ma kien liċenzjat; (3) u bla ma kien assigurat għat- "third party risks"; (4) li saq bla driving licence; (5) li ma hax il-prekawzjonijiet meħtieġa f'kantuniera; (6) u kkaġuna danni involontarji f'kollizjoni;

L-appellant ġie misjub hati tal-ewwel erba' imputazzjonijiet, iżda mhux hati tal-hames waħda. Kwantu għas-sitt imputazzjoni, din ġiet rinunzjata. L-appell, għalhekk, jirrigwarda l-ewwel erba' imputazzjonijiet;

Id-difiza qeghedha ġgib mezz defensjonali wiehed assorbenti, illi, ċjoè, "tractor" għall-użi agrikoli ma jaqghax taht il-liġijiet u regolamenti li hemm għab-baži tal-imputazzjonijiet. Ma hux kontrastat li l-vejikolu li kien qiegħed isuq l-imputat f'St. Anthony Street, Lija, kien "tractor", bħal dak li hemm fol. 11 tergo tal-inkartament;

Kwantu għall-ewwel imputazzjoni;

Skond ir-regolament nru. 18 tar-Regolamenti tal-1948 dwar "motor vehicles", "Every motor-vehicle in the Island of Malta and its Dependencies shall be registered with the Commissioner of Police, whether or not it is licensed to be used on the road";

Issa, skond dawn l-istess Regolamenti, "motor-vehicle" (ara l-ewwel reg.) nija "vehicle propelled by mechanical power". Ma hux kontrastat li dan it-"tractor" hu misjuq b'forza mekkanika, u hu għalhekk ċar li jaqa' taht id-definizzjoni tal-liġi;

Il-liġi taghti anki definizzjoni ta' "motor tractor" fl-istess regolamenti, imma dejjem bħala li jaqa' taht waħda mill-klassijiet diversi ta' "motor vehicle". Difatti, ir-regolament no. 1 jgħid hekk:— "Motor vehicles shall, for the purpose of these Regulations, mean all vehicles propelled by mechanical power, and are divided into the following classes....." Waħda minn dawn il-"classes" hi dik tal-"motor tractors", li għalhekk dejjem jaqgħu fil-"genus" ta' "motor vehicles". Hu veru li "tractor" simili hu destinat għall-użi agrikoli, u mhux biex jintuża fit-trieqat, fejn suppost li jittransita biss sakemm jasal fl-għalqa; imma b'daqs-hekk jibqa' l-istess obligu tar-registrazzjoni; għax ir-reg. 18 jgħid "..... whether or not it is licensed to be used on the road";

Ma jistax jiġi eżawdit l-argument tad-difiża li dan it-"tractor" ma jistax jitqies "motor vehicle" minħabba li jiżviluppa speed żgħir. Il-liġi ma tiddistingwix. Fil-Qrati Ingliżi sa anki "invalid carriage", b'mutur elettriku żgħir ta' kwart ta' "one horse power", giet kunsidrata "motor vehicle" (ara Law relating to Motor Cars, Mahaffy and Dodson, p. 17). It-"tractor" involut f'din il-kawża għandu 8.5 H.P., u jista' jilhaq "road speed" ta' 9.3 "miles per hour" (ara fol. 10 tergo);

Din l-ewwel imputazzjoni hi, għalhekk, sostnuta;

Dwar it-tieni imputazzjoni;

Ir-reg. 19 jgħid:— “No motor vehicle shall be used on any road, without a licence issued by the Commissioner of Police.....” Kif ingħad, it-“tractor” hu “motor vehicle” għall-finijiet tar-regolamenti. Ma jimpurtax, għall-iskopijiet ta’ dan ir-reg. 19, illi t-“tractor” hu ntiż għall-agrikoltura; għax ir-regolament jikkolpaxxi l-użu biss tiegħu fit-trieq. Għalhekk, jekk it-“tractor” jgħaddi minn trieq, għandu bżonn liċenza, avvolja dak l-użu hu incidentali. Għalhekk anki din it-tieni imputazzjoni hi sewwa.

Kwantu għat-tielet imputazzjoni;

Din hi bażata fuq il-Kap. 165 Ediz. Riv., li hi l-liġi dwar il-“Motor Vehicles Insurance (Third Party Risks)”. Għalhekk wiehed għandu jara x’inhil “motor vehicle” għall-finijiet ta’ din il-liġi, ġa ladarba l-polza tas-sigurtà għat-“third party risks” hi rikjesta għall-“motor vehicles” (art. 3 tal-Liġi);

Issa, fit-tieni artikolu jingħad hekk:— “Motor Vehicle means a mechanically propelled vehicle, intended or adapted for use on the roads, but does not include a steam traction engine or a steam roller”;

Il-vejikolu nvolut f’din il-kawża ma hux “traction engine”, li hu vejikolu ntiż “for hauling heavy weights along a road” (Chamber’s 20th. Cent. Dict.); u lanqas hu “steam roller”. Jaqa’, għalhekk, fl-ambitu tar-regola; għaliex, għad li ma hux intiż sabiex jiġi użat fit-toroq, hu però “adapted” biex jiġi hekk użat; tant li fit-“technical data” tiegħu jissemmew żewġ xorta ta’ speed, ċjoè l-“operational speed on field and meadow” u “r-road speed” (fol. 10 tergo); vwoldiri li t-“tractor” hu adattat anki għall-użu fit-toroq;

Din hi anki l-interpretazzjoni li giet mogħtija mill-Qrati tal-Ingilterra għall-espressjoni "adapted for use", użata fid-dispożizzjoni analoga tas-section 1 tar-Road Traffic Act, li evidentement serviet ta' mudell għall-legislatur malti. F'dik is-section, difatti, "motor vehicle" hija definita bħala "any mechanically propelled vehicle intended or adapted for use on the roads"; u fil-kawża Payne vs. Allcock (1932) 2 K.B. 413 ingħad illi "a vehicle may be adapted for use on a road by the mere fact that it is capable of being and is so driven";

L-art. 3, li hu għab-bażi ta' din l-imputazzjoni, jgħid "on a road", u għad li preżumibilment dan it-"tractor" ikun "on the road" minhabba li jkun sejjer lejn xi għalqa għax-xogħol, jew ikun qiegħed jirritorna minnha wara li x-xogħol ikun sar, ebda eċċezzjoni in propożitu ma hemm fil-ligi. Fil-ligi Ingliża, fl-art. 9 tar-Road Traffic Act tal-1930, sec. 35, li kien in vigore meta saret il-Ligi Maltija, u giet mudellata fuqu, jagħmel din il-limitazzjoni:— "A vehicle being an agricultural tractor shall not be deemed to be on the road within the meaning of this subsection, whilst it is being so driven in the course of the internal operations of a farm". Hu ċar li t-transitu fi trieq publika ma jaqgħax taħt siewqan fil-kors tal-operazzjonijiet agrikoli interni tal-għalqa;

Għalhekk anki din l-imputazzjoni hi sostnuta;

Kwantu għar-raba' imputazzjoni;

L-imputat xehed li hu kellu "driving licence" fiż-żmien ta' dan il-fatt. Ma jidherx li għal sewqan ta' "agricultural tractor" teħtieġ xi licenza speċjali. Ix-xhieda tal-imputat ma gietx kontestata mill-Prosekuzzjoni. Għalhekk din l-imputazzjoni ma tirriżultax;

Ikkunsidrat, kwantu għall-piena relativa għall-licenza;

Ma jistax jiġi negat li, milli jidher, kien hemm għal xi żmien xi rilassazzjoni fl-applikazzjoni tal-liġijiet dwar dawn it-"tractors" mill-parti tal-awtoritajiet, fl-intendiment kapibbli li tiġi ajjutata l-agrikoltura; u forsi din ir-rilassazzjoni setgħet żvijat lill-utenti tagħhom. Din iċ-ċirkustanza tista' tiġi kunsidrata bhala "special reason" għall-mitigazzjoni f'dan il-kaz, "noviter deductus";

Għal dawn il-motivi;

Tilqa' l-appell fis-sens biss li tirrevoka l-kundanna tal-Ewwel Qorti fuq ir-raba' imputazzjoni, u tiddikjara l-appellant mhux ha'ni tagħha, u tillibera' minnha u mill-piena relativa inflitta tal-multa ta' £2. 10. 0; u kwantu għall-iskwalifika, tillimitaha għal żmien xahar minn nhar it-Tnejn, 18 ta' Marzu 1957; u tirrespingi l-appell għall-bqija.
